

До
Председателя на научно жури,
определено със Заповед № Р - 2444/ 16.07. 2024 г.
на Зам. Ректора на Медицински университет – Пловдив

На Ваш Протокол №1/ от 19.07.2024

Приложено представям: Рецензия

За присъждане на ОНС Доктор
по научна специалност Висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, Професионално
направление 7.2. Дентална медицина;
Протетична дентална медицина.

Рецензент: Проф. д-р Диян Андонов Славчев, дм.
научна специалност Протетична дентална медицина
Институция ФДМ, МУ - Пловдив

Адрес и контакти:

Пощенски адрес: Бул." Хр. Ботев" №3

Катедра протетична дентална медицина.

Електронен адрес: с

Телефони: (

РЕЦЕНЗИЯ

от Професор д-р Диян Андонов Славчев, дм
Протетична дентална медицина ФДМ – МУ Пловдив

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

в областта на Висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, Професионално направление 7.2. Дентална медицина;

Докторска програма „Протетична дентална медицина“, катедра Протетична дентална медицина, Факултет по дентална медицина, МУ- Пловдив

Автор: Д – р Виктор Йорданов Хаджигаев

Форма на докторантурата: самостоятелна подготовка

Катедра: Протетична дентална медицина ФДМ, МУ - Пловдив

Тема: ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЕНДОКОРОНИТЕ КАТО МОСТОКРЕПИТЕЛИ

Научен ръководител: Доц. д-р Стефан Чавдаров Златев, дм.

Протетична дентална медицина, ФДМ – МУ Пловдив

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект материали на хартиен /електронен носител е в съответствие с чл.70 (1) от I.Раздел. Придобиване на образователна и научна степен „ДОКТОР“ и научна степен „ДОКТОР НА НАУКИТЕ“ в МУ-Пловдив; Правилник на МУ-Пловдив от 28.01.2021 г. и включва следните документи:

- Заявление до Ректора на МУ-Пловдив за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд
- автобиография в европейски формат с подпис на докторанта
- нотариално заверено копие от диплома за висше образование
- заповеди за записване в докторантура, прекъсване на обучението (поради майчинство) и за продължаване на обучението; за отчисляване с право на защита
- заповед за провеждане на изпит от индивидуалния план и съответен протокол за издържан изпит или докторантски минимум по специалността
- протокол от катедрен съвет за предварително обсъждане на досертационния труд и взетите решения за разкриване на процедура и за състав на научно жури
- дисертационен труд
- автореферат
- списък на научните публикации по темата на дисертацията
- копия на научните публикации
- списък на участията в научни форуми
- списък на забелязани цитирания
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи
- други документи, свързани с хода на процедурата

Докторантът е приложил три пълнотекстови публикации.

Приложените документи отговарят напълно на изискванията, посочени в ППЗРАСРБ и Правилника на МУ- Пловдив.

2. Кратки биографични данни за докторанта

1993 – 1998г. Средно образование. ФЕГ "Антоан дьо сент Екзюпери", Езикова гимназия – френски език, Пловдив (България).

1998 - 2004г. Висше образование - Магистър по дентална медицина. МУ - Пловдив, Факултет по дентална медицина.

10.09.2006 г. Постъпва в катедрата по Протетична дентална медицина, като асистент след положително издържан конкурсен изпит.

2010 г. Придобита специалност по Протетична дентална медицина

Д-р В. Хаджигаев и до момента продължава да работи в Катедрата по протетична дентална медицина.

За своите осемнадесет години стаж в катедрата по Протетична дентална медицина д-р Хаджигаев се представя със завидни постижения и научна публикационна активност.

Шестнадесет пълно текстови публикации в наши и международни списания.

Участва в четиринадесет практически курсове и семинари, основно провеждани в Германия, Австрия, Италия и България, за повишаване на познанията си в областта на Протетичната дентална медицина, в частност имплантология, протетика и естетика, пародонтална проблематика и протезни конструкции.

Изнася лекции и презентации свързани с CAD/CAM технологиите, лечение на пациенти с тежко оклузо-артикуляционно нарушение, лечение на пародонтални заболявания с протетични методи и средства, както и аспекти в лечението с импланти.

Многообразието от интересите на д-р Хаджигаев в Протетичната дентална медицина неимоверно водят до възникването, съзряването и реализацията на темата на дисертационния труд.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Предоставената ми за рецензия дисертация, е актуална, разгледани са възможности за използването на съвременни цифрови технологии за разрешаване на проблеми свързани с класическите технологии на силно разрушени зъбни коронки. Авторът си поставя амбициозната цел да прилага ендокороните, и като мостокрепители. По този начин се съкращава, както клиничния така и лабораторния протокол. От предложения литературен обзор ендокороните се прилагат, като самостоятелно средство за лечение на силно разрушени зъбни коронки с последвало ендодонтско лечение. Авторът на дисертационния труд изследва възможността за прилагането им и като мостоносители.

Поставената цел на дисертационния труд обхваща съвременни технологии (компютърно симулиране), както и класически методи на клинично и лабораторно изследване.

Поставените задачи четири на брой с две подзадачи на втората, се явяват закономерно продължение на поставената цел.

С най-голяма актуалност са подзадачите на втора задача;

- Апробиране на метод за изследване на сложни геометрични обекти;
- Изследване площта на адхезивно свързване при различен препарационен дизайн.

4. Познаване на проблема

Постигането на високи лечебни, функционални, естетични и профилактични резултати, след проведено ендодонтско лечение е многопластов процес, изискващ голям обем от познания. От протетична гледна точка е необходимо съобразяването за статика (стабилност на конструкцията), здравина и оптимална естетика.

Тази сложност на взаимодействието на всички компоненти води до оптимални резултати при протетични възстановявания.

В цялостното си представяне на дисертационния труд д-р Хаджигаев демонстрира много високо ниво на познаване на проблематиката за конструиране и изработване на ендокорона. Надхвърляйки обичайното, той се насочва към приложението на ендокороните, като мостоносители.

Засегнатият проблем не е нов само у нас, той е такъв и в световен мащаб. Тази констатация д-р Хаджигаев демонстрира с онагледяваща фигура №1. За двадесет годишен период публикациите по темата от една и половина 1999г., нарастват до 37 – 2020г.

Д-р Хаджигаев подхожда творчески към анализа и интерпретирането на литературния обзър, както обсъждането и анализа на получените данни.

5. Методика на изследването

Избраната методика на изследване позволява постигане на поставената цел и получаване на адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Предоставеният ми за рецензиране дисертационен труд покрива всичките изисквания относно неговото структуриране. Съставен е от седем глави, които включват въведение, литературен обзор, цел и задачи, материал и метод, резултати и обсъждане, изводи и приноси, справочна част с включени: литература, приложения, публикации и участия.

Литературният обзор е направен на тридесет и три страници. Използваните литературни източници са 244 на брой. От тях 16 на кирилица и 228 на латиница.

В него са разгледани основни фактори, касаещи протетичните възстановявания. Преминува се от историческите, класически методи и се стига до съвременни CAD/CAM технологии и материали.

Литературният обзор завършва с анализ на изяснените, дискуссионните и не изяснени въпроси – използването на ендокороните, като мостоносители.

Направената констатация е изходна точка за поставянето на целите и задачите на дисертационния труд.

Целта е ясно формулирана, както и произтичащите от нея четири задачи и две под задачи на втора задача.

Материалите и методите са коректно изложени по поставените задачи и подзадачи.

Направените изследвания могат да послужат за получаването на достоверни резултати, след направена статистическа обработка. За изпълнението на втора задача са използвани високотехнологични апарати със съответващия им софтуер, и необходимия брой опитни тела.

Използваните материали и методи по трета задача са напълно достатъчни за получаването на достоверни резултати. За решаването на трета задача са използвани високотехнологични апарати и машини за постигане на крайните резултати.

Четвъртата задача е клинична и се прави оценка на безметалните мостови конструкции. За целта са подбрани 22 участници, които отговарят на осем предварително зададени критерии. Подборът на участниците се извършва първоначално на случаен принцип, а за окончателното им ангажиране по метода на Американската Дентална Асоциация (ADA със стъпка $n=3$). На всеки пациент е предоставено информирано съгласие одобрено от Етичната комисия на МУ-Пловдив. Времето за наблюдение на клиничната оценка на безметалните мостови конструкции е десет годишен от септември 2012г. до март 2022г. За всеки пациент е изработена карта с критерии за клинична оценка на възстановяванията, метод на наблюдение и оценка.

Получените резултати са вследствие на използването на статистически методи и функции, коректно описани. Данните са представени в две таблици и седемнадесет диаграми съставени правилно и прегледни.

Обсъждането на резултатите е направено задълбочено и коректно, като се базира на получените данни от собствените изследвания по поставените задачи. Налице са резултати с

потвърдителен характер, както и такива с коренно противоположни стойности, получени от автори цитирани в литературния обзор.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

От проведените изследвания в дисертационния труд, дисертанта д-р Виктор Хаджигаев прави осем извода, със значение за денталната практика. С използването на съвременни технологии и материали, ендокороната има бъдеще, поради намаленото време за клиничен и лабораторен протокол, както и броя на посещения за възстановяване на силно разрушени зъби с протетични методи и средства.

Приложението на ендокороните увеличава площта на адхезива с над 25%, в сравнение с конвенционалните методи на възстановяване – повишена устойчивост на разлепване при равни други условия.

Наред с положителните страни трябва да се отчете и механично-якостната слабост на дисталната връзка на мостовото тяло и ендокороната, като мостокрепител.

От проведеното изследване на втора задача и двете подусловия произтичат и приносите с оригинален характер. За първи път се използва протокол за определяне на обекти с неправилна форма в денталната практика, както и изработването на макро обекти с еднакви размери на които може да бъде променен само един показател.

Тези приноси успешно могат да бъдат прилагани в научната практика, при изследването на сложни структури (протезни конструкции, директни възстановявания и след оперативни възстановявания).

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Към дисертационния труд дисертанта прилага три пълно текстови публикации, свързани с разработваната проблематика. В две от тях д-р Хаджигаев е на първо място, а в третата е на трето място.

Освен пълно текстовите статии, авторът прилага и три участия в научни форуми, Бразилия 2012г. IADR, 2015г. IADR Турция, 2015г. Folia Medica 2015г. В трите приложени участия в научен форум д-р Хаджигаев е на първо място.

Оценка за личното участие на докторанта в проведеното дисертационно изследване, и в каква степен формулираните приноси и получени резултати, са негова лична заслуга.

9. Лично участие на докторанта

Предоставената ми дисертация за рецензия, е лично дело на дисертанта д-р Хаджигеаев. Получените резултати, изводите и формулираните приноси са негова лична заслуга.

10. Автореферат

Предоставеният ми автореферат към дисертационния труд на д-р Виктор Хаджигеаев е представен на 57 стр. формат А⁵. В него са налични :

Съдържание, Цел и задачи, Материал и метод, Резултати и обсъждане, Заключение, Изводи, Приноси, Публикации и участия свързани с дисертационния труд.

Автореферата е илюстриран с 24 (двадесет и четири) цветни фигури, с много добро качество и коректно обозначени. Освен тях са налични 14 (четиринадесет) диаграми, както и 2 (две) таблици. Описаният образен материал е в следствие на проведените изследвания, лабораторни и клинични и получените резултати подложени на статистически анализ.

Авторефератът притежава всички глави, както дисертационния труд, в обем достатъчен за потвърждаване тезата на научното изследване. Авторът акцентира на направените изводите, както и приносът на дисертационния труд.

От гореизложеното мнението ми е, че автореферата отговаря на изискванията относно съдържание и качество, както и основни резултати постигнати в дисертацията.

11. Критични забележки и препоръки

От направеното изложение до тук липсват критични бележки.

Относно препоръките съветвам д-р Хаджигеаев да популяризира този метод на изработване на протезни конструкции. В по-близко бъдеще към изследването могат да бъдат прибавени и други материали използвани в протетичните възстановявания подходящи за съвременните технологии – принтиране и фрезование.

12. Лични впечатления

Познавам д-р Виктор Хаджигеаев, още като студент. Повече впечатления съм придобил от постъпването му, като редовен асистент в Катера протетична дентална медицина, след успешно издържан конкурсен изпит. С годините д-р Хаджигеаев се утвърди, като водещ протезис и желан асистент от студентите. Владеенето на три чужди езика на много високо ниво му дава възможност за работа с англоезични студенти (стажанти). През дългогодишния си стаж д-р

Хаджигаев се утвърди, като колега, готов да помогне на всеки желаещ да почерпи от неговото познание в денталната медицина.

Споделяне на мнение от лични впечатления (ако има).

13. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Създаването на дигиталния протокол за определяне на площта на обекти с неправилна форма, зъби, зъбни пълчета, протезни конструкции имат огромно значение за протетиката и директните възстановявания, както и при след резекционни протези. Методът трябва да се популяризира и да навлезе, като метод на изследване с възможност за предвидимост на резултатите от проведеното лечение.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа / научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на МУ - Пловдив. Представените материали и дисертационни резултати **напълно** съответстват на специфичните изисквания на МУ – Пловдив.

Дисертационният труд показва, че докторантът д-р Виктор Хаджигаев **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност в областта на Висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, Професионално направление 7.2. Дентална медицина; Протетична дентална медицина, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на д-р Виктор Хаджигаев в докторска програма по Протетична дентална медицина.

23. 08. 2024. г.

Рецензент:

проф. Д-р Диян Славчев, дм

(ак. дл., име и фамилия, н. ст.)

Заличено на основание
Чл.5 §1, б. "В" Регламент (ЕС)2016/679